

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta tal-15 ta' Jannar, 2015

Citazzjoni Numru. 778/2008

Arkitett Mariello Spiteri

kontra

Ir-Registratur tal-Kumpanniji

u

**b`digriet tal-14 ta` Jannar 2009 gew kjamati fil-kawza Mario Camilleri u
Randolph Camilleri**

Il-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors prezentat fil-31 ta' Lulju 2008 li jaqra hekk :-

Illi ircieva avviz datat 9 ta' Gunju 2008 minghand ir-Registartur tal-Kumpanniji, kopja esebita Dok A, in konnessjoni ma' socjeta' C.S.I. Contracting Limited, C-21115, fejn qed jigi mitlub ihallas is-somma ta' Euro elfejn u tliet mija u tlieta u erbghin centezmu (€2343.95) ekwivalenti ghal Liri Maltin elf u sitta u ghoxrin centezmu (Lm1006.26) bhala penali ghal xi allegati nuqqasijiet ;

Illi dan huwa Rikors a tenur ta' l-artikolu 401(5) tal-Kap 386. Il-bazi tieghu hija huwa ma kellu assolutament ebda kontroll jew influenza jew informazzjoni fuq il-gestjoni ta' din is-socjeta' ; fil-fatt dawn kienu jmexxuha diretturi ohrajn li kienu Mario Camilleri u Randolph Camilleri ; kienu jiddeciedu wahedhom u jagixxu wahedhom ; ma kellu ebda responsabilita' la fuq l-Accounts u l-filing taghhom u lanqas ma' l-Annual Return ; huwa dejjem agixxa bi prudenza u ghamel dak kollu li kien fil-poter tieghu izda ma ghandux iwiegeb ghal allegati nuqqasijiet ta' persuni ohrajn li kellhom fil-kontroll taghhom il-gestjoni tas-socjeta' ;

Ghaldaqstant l-esponenti jitlob bil-qima li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tiddikjara u tiddeciedi illi (i) l-ammont pretiz bhala penali kif fuq indikat mhux dovut mill-esponenti u (ii) tiddikjara konsegwentement li fil-

Kopja Informali ta' Sentenza

konfront ta` l-esponent, l-Avviz mahrug bid-data tat-18 ta` Lulju 2008, huwa null u inattendibbli.

Rat id-dokument li kien prezentat mar-rikors.

Rat ir-risposta li pprezenta r-Registratur tal-Kumpanniji fis-7 ta` Novembru 2008 li taqra hekk :-

1. *Illi s-socjeta` C.S.I General Contracting Ltd. (C 21115) giet registrata fis-26 ta` Frar 1997 u ghada sal-lum fuq ir-Registru tas-Socjetatijiet ;*

2. *Illi r-rikorrent kien ilu direttur f`din il-kumpanija, flimkien ma` Mario Camilleri u Joseph R. Camilleri, mit-23 ta` Jannar 2001 sat-8 ta` Lulju 2008, meta r-rikorrent irrizenja minn din il-kariga. Id-diretturi l-oħra kienu irrozenjaw ftit qabel cioe fit-2 ta` Gunju 2008 ;*

3. *Illi matul il-perjodu li r-rikorrent kien direttur f`din il-kumpanija, id-diretturi naqsu, f`numru ta` okkazjonijiet, milli jissottomettu il-kontijiet annwali tal-kumpanija, hekk kif mitlubin mill-Artiklu 183 ta` l-Att dwar il-Kumpanniji 1995 (Kap. 386 tal-Ligijiet ta` Malta), u l-istess kumpanija li tagħha huma kienu diretturi naqset ukoll milli tibghat lir-Registratur tal-Kumpaninij il-prospetti annwali kif inhi obbligata li tagħmel taht l-Artiklu 184 ta` l-istess Att. Dawn in-nuqqasijiet jirrizultaw mill-avviz li gie anness mir-rikorrent stess mar-rikors promotur tieghu (mmarkat bhala "Dok. A") ;*

Kopja Informali ta' Sentenza

4. Illi l-Att dwar il-Kumpanniji, li jirregola l-kumpannija in kwistjoni, jghamilha cara x`inhuma d-dmirijiet u l-obbligi ta` kull direttur f`kumpannija registrata u regolata taht l-istess ligi, kif ukoll x`inhuma l-obbligi tal-kumpannija stess. L-Artikolu 183 jobbliga diretturi ta` kumpannija sabiex dawn kull sena jikkonsenjaw lir-Registrazzjoni kopja tal-kontijiet annwali tal-kumpannija ghar-registrazzjoni, filwaqt li l-Artikolu 184 jobbliga lil kull kumpannija sabiex taghmel prospett fil-forma murija fis-Seba` Skeda ta` l-Att, liema prospett juri l-hwejjeg fiha indikati kif kienu fid-data ta` l-anniversarju tar-registrazzjoni taghha ;

5. Illi fis-sub-artikolu (10) ta` l- Artikolu 183 u fis-sub Artikolu (3) ta` l-Artikolu 184 il-ligi taghmilha cara lil kull ufficjal ta` kumpannija illi jonqos milli jibghat id-dokumenti mehtiega ghar-registrazzjoni ikun soggett ghall-penali fissa u ghal-penali addizzjonali ghal kull jum li matulu jkompli n-nuqqas. L-Artikolu 2 (1) ta l-Att jghid li t-terminu "ufficjal" tinkuldi direttur, manager jew segretarju tal-kumpannija, izda ma tinkludix awditur. Allura huwa car li r-rikorrenti Mariello Spiteri huwa maqbud minn dawn l-obbligi spjegati aktar `l fuq bhala direttur u ghalhekk ufficjal ta` din il-kumpannija u ghaldaqstant ghandu jirrispondi ghan-nuqqasijiet kommessi waqt li hu kien direttur ;

6. Illi l-Att dwar il-Kumpanniji mkien ma jaghmel distinzjoni bejn xi tip ta` direttur jew iehor, sija jekk dan fatwalment ikunx attiv jew ikun inqas attiv fl-amministrazzjoni u tmexxija tal-kumpannija. Taht l-att id-diretturi kollha ugwali. Ghaldaqstant, malli persuna tassumi l-kariga ta` direttur ta` kumpannija, dik il-persuna tassumi ukoll l-obbligazzjonijiet u d-dmirijiet shah marbutin ma` dan l-ufficju skond il-ligi ;

7. Illi d-diretturi huma fil-fatt mistennija minn dan l-Att li jagixxu b` mod kollettiv bhala board of directors , u allura r-responsabilita` taghhom ghal ksur tal-provvedimenti taht dan l-Att b`l-istess mod tapplika ghad-diretturi kollha in solidum. L-Artikolu 150 ta` l-Att li jghid li kull haga li skond xi sisposizzjoni ta` dan l-Att hi mehtiega li ssir minn mumpaninija li ghandha titqies ukol li hi mehtiega li ssir mill-ufficjali tal-kumpannija. Inoltre, l-Artikolu 427 ta` l-Att, li jittratta dwar il-penalitajiet amminstrattivi, fis-sub artikolu (4)

Kopja Informali ta' Sentenza

jghid li kumpannija tkun responsabbli in solidum ma` l-ufficjali taghha ghall-hlas ta` kull penali amministrattiva imposta taht dan l-Att. Ghalhekk jirrizulta bl-aktar mod car li d-diretturi, bhala ufficjali tal-kumpannija, huma responsabli in solidum bejniethom u mal-kumpannija ghal tali penali amministrattivi. Huwa facli u komdu illi wara li kumpannija tikser obbligi u doveri cari, ghal-diversi snin, li huma imposti fuqha mill-ligi, sussegwentement direttur jipprova jezonera lilu nnifsu minn dawn l-obbligi imposti fuqu billi jargumenta li xi direttur iehor kien responsabbli ghal aspekk ta` l-amministrazzjoni tal-kumpannija li huwa ma kienx involut fih u jipprova jawhal f`haddiehor ;

8. *Illi jekk fil-fatt internament fil-kumpannija kien hemm xi arrangement jew tqassim ta` responsabilta` bejn id-diretturi insuhom, dan bl-ebda mod ma jnaqqas jew ihassar xi obligazzjoni jew responsabilta` li l-Att dwar il-kumpanniji jimponi fuq kull direttur ta` kumpannija. Fil-fatt l-Att fl-ebda artikolu ma jimponi xi obligazzjonijiet jew responsabilta` fuq xi direttur partikolari u mhux fuq ohrajn, izda dejjem jimponi obbligi u dmirijiet fuq id-diretturi kollha tal-kumpannija kollettivament ;*

9. *Illi l-argument tar-rikorrent li huwa ma kellu ebda kontroll jew influenza jew informazzjoni fuq il-gestjoni ta` din il-kumpannija l-anqas huwa kreddibli jew sostenibli fattwalment, u dan ghaliex allura jqajjem il-mistoqsija gravi ohra ghalfejn accetta ir-rwol ta` direttur, bir-responsabilta` u l-obbligi li dan igorr mieghu. Dan l-argument iqajjem ukoll il-mistoqsija ghaliex allura hu ma rrozenjax qabel minn dan ir-rwol hekk importanti u fundamentali f`kumpannija. Huwa inkoncepibbli kif direttur jibqa` jaccetta li jagixxi bhali tali ghal-seba` snin shah f`kumpannija meta allegatament ma kellu ebda kontroll jew influenza fuq il-gestjoni taghha. Ghall-inqas wiehed jistenna li direttur, anke jekk b`rwol inqas attiv, f`xi mument jaccerta ruhu li tal-anqas daww id-dmirijiet imposti bil-ligi fuq diretturi u fuq il-kumpannija kienu qeghdin jigu osservati ;*

10. *Illi l-argument tar-rikorrenti li huma "ma kellu ebda responsabilta` la fuq l-Accounts u l-filling taghhom u l-anqas ma` l-Annual Return.." ma hijiex accettabli in vista tal-fatt li jekk wiehed jirreferi ghall-accounts tal-kumpannija*

Kopja Informali ta' Sentenza

ghas-snin li ghalqu 31 ta` Dicembru 2001 u 31 ta` Dicembru 2002 (hawn annessi u mmarkati bhala "Dok.R1" u "Dok.R2"), wiehed jara kif ir-rikorrent Mariello Spiteri fil-fatt kien iffirma ghan-nom tal-board of directors, flimkien ma` Mario G.Camilleri, ta` l-inqas f`dawn iz-zewg okkazzjonijiet. Kieku r-rikorrenti ma kellu ebda responsabilta` fuq l-accounts jew ma kien jaf xejn dwarhom, hekk kif qed issa jsostni, allura ghalfejn kien accetta li jiffirma, ta` l-anqas f`zewg okkazzjonijiet separati, ghan-nom tal-board of directors fuq l-accounts tal-kumpannija in kwistjoni ? ;

11. *Illi l-argument l-iehor migjub mir-rikorrent fit-tieni paragrafu tar-rikors promotur li hu ma kellu "assolutament ebda kontroll jew influenza .... fuq il-gestjoni ta` din is-socjeta` huwa propju kontradittorju ghal dak li jsostni ftit wara f` l-istess paragrafu li huwa dejjem agizza bi prudenza u ghaqal. Direttur li jagixxi bi prudena u ghaqal zgur li ma jaccettax, taht l-ebda cirkustanza, li jibqa` jassumi r-responsabilta` ta` direttur f` dawn ic-cirkustanzi ;*

12. *Illi f`dan il-kuntest huwa wkoll importanti li wiehed jirreferi ghal numru ta` artikoli fl-Att dwar il-kumpanniji li jitekllmu dwar id-dmirijiet u obbligi ta` diretturi ta` kumpannija. Fost dawn wiehed isib l-artikolu 163 li jiteklem car dwar l-importanza li kull kumpannija (u ghalhekk obbligu tad-diretturi) izzomm kontijiet b`mod xieraq, l-artikolu 167 illi jobbliga lid-diretturi ta` kull kumpannija li jhejju kontijiet ghall-kull sena, u l-artikolu 136A(2), li jispjega kif :*

Id-diretturi ta` kumpannija ghandhom jippromwovu l-benessere tal-kumpannija u jkunu responsabli ghal :

(a) *it-tmexxija generali tal-kumpannija u l-amministrazzjoni u l-immanigjar taghha ; u*

(b) *is-sorveljanza generali u l-affarijiet taghha ;*

13. Illi finalment huwa ta` importanza kbira ghal dan il-kaz dak li jipporvdi l-Artikolu 176(1) ta` l-Att dwar il-Kumpanniji, fejn jipprovi li “il-kontijiet annwali ta` kumpannija ghandhom ikunu approvati mill-bord tad-diretturi u l-karta tal-bilanc ghandha tkun datata u ffirmata f`isem il-bord u minn zewg diretturi tal-kumpannija”. Fis-sub-artikolu (2) u (3) ta` dan l-artikolu jerga` jigi emfasizzat kif dawn il-kontijiet annwali dejjem jinhargu f`isem il-bord tad-diretturi kollu, u kull membru tal-bord jista` ghalhekk jinzamm responsabbli.

14. Illi allura din l-Onorabbli Qorti qeghda hawn tigi rinfaccjata b` sitwazzjoni fejn ir-rikorrent, taht gurament, meta jsostni li hu “... ma kellu ebda kontroll jew influenza jew informazzjoni fuq il-gestjoni ta` din is-socjeta`; fil-fatt dawn kienu jmexxuha diretturi ohrajn.... ma kellu ebda responsabilita` .... fuq l-Accounts...”, qieghed allura jammetti quddiemha li hu ma mexiex ma` l-obbligi u d-dmirijiet tieghu qed taht l-Att dwar il-Kumpanniji ;

15 Illi din l-Onorabbli Qorti ma ghandhiex tippremja direttur li jippretendi ezenzjoni mir-responsabilita` taht l-Att dwar il-kumpanniji sempliciment ghax naqas milli jiehu l-interess dovut u naqas milli jiehu sehem attiv fil-bord tad-diretturi, kif inhu mistenni mill-istess Att ;

16. Illi finalment irid jigi rilevat li l-ammont indikat fl-avviz tar-Registratur (datat 18 ta` Lulju 2008) anness mar-rikors promotur ta` elfejn, tlett mija, tlieta u erbghin Euro u hamsa u disghin Euro centezmu (€2343.95) jinkludi l-ammont gia indikat fl-avviz tar-Registratur (datat 9 ta` Gunju 2008) anness mar-rikors 650/08 GV, fl-istess ismijiet, li qieghed presentement pendenti wkoll quddiem din il-Qorti ;

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghaldaqstant, in vista tas-suespost, l-esponenti bir-rispett jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti ghandha tichad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjez, li tikkonferma r-responsabilita` tad-diretturi u tal-kumpannija matul il-perjodu li r-rikorrent kien direttur, u dana taht kull provvediment xieraq u opportun li joghgobha taghti dina l-Onorabbli Qorti.

Rat il-lista tax-xhieda ndikati mill-intimat.

Rat id-dokumenti li l-intimat ipprezenta mar-risposta.

Rat id-digriet li tat din il-Qorti diversament presjeduta fl-udjenza tal-14 ta` Jannar 2009 fejn laqgħet it-talba tar-rikorrent għall-kjamata fil-kawza ta` Mario Camilleri u Randolph Camilleri.

Rat ir-risposta li pprezentaw il-kjamati fil-kawza fit-13 ta` Frar 2009 li taqra hekk :-

1. *Illi preliminarjament l-effett tal-artiklu 401 (5) tal-Kap 386 huwa immirat sabiex l-individwu jopponi, għar-ragunijiet validi, l-kont mahrug mir-Registratur tal-Kumpanniji dwar xi kontijiet pendenti li jirrizultaw minn xi nuqqassijiet u mhux sabiex jigu kjamati inkawza l-esponenti u se mai r-rikorrenti messu itavola proceduri ohra kontra l-esponenti wara l-ezitu ta` dan ir-rikors u dan qiegħed jingħad fid-dawl tal-artiklu 962 tal-Kap 12 fejn l-istituzzjoni tal-kjamat in kawza mhix immirat sabiex ir-rikors tkun proposta kontra l-esponenti ;*

Kopja Informali ta' Sentenza

2. *Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti bil-qawwa kollha jopponu ghar-ragunijiet li r-rikorrenti ta fir-rikors promoter tieghu fejn qal li l-esponenti Mario Camilleri u Randolph Camilleri kienu qeghdin jagixxu wahedhom anzi ghandu jirrizulta illi l-esponenti wahedhom ma setghux jagixxu minhabba l-fatt li kull rezoluzzjoni tal-kumpannija kellha u ghad ghandha bzonn it-tlett firem inkluz tar-rikorrenti u minkejja d-diversi talbiet, telefonati u insistenza sabiex r-rikorrenti jifferma r-rezoluzzjonijiet tal-kumpannija l-istess rikorenti ma accettax li jifferma u ghalhekk kien hemm blokk fl-operat tal-kumpannija bil-konsegwenza li l-esponenti ma kellhomx ebda ghazla hlief li jirrezenjaw mill-karigi taghhom fil-kumpanija ;*

3. *Illi l-multi huma mpuniti minhabba n-nuqqas ta` kooperazzjoni shiha de parte tal-Perit Mariello Spiteri li bi traskuragni, nuqqas ta` kooperazzjoni u nuqqas ta` azzjoni da parte tieghu gabet il-kumpanniji fis-sitwazzjoni li jinsabu fihom illum u ghalhekk l-esponenti mhuma dovuti li jhallsu ebda multi.*

Rat id-digriet taghha tad-19 ta` Frar 2009 fejn hatret lill-Assistent Gudizzjarju Av. Mariella Schembri Gonzi sabiex tigbor il-provi.

Rat il-verbal tal-udjenza tal-21 ta` Jannar 2010, u tal-udjenzi ta` wara, fejn kien rilevat illi l-kawza tal-lum kienet miexja mal-kawza fl-istess ismijiet bin-Nru 650/08 pendenti quddiem din l-istess Qorti.

Rat id-digriet taghha moghti fl-udjenza tal-11 ta` Gunju 2012 fejn irrevokat l-inkariku tal-Assistent Gudizzjarju u fejn irrikjamat il-kawza sabiex tinstema` minnha.

Rat il-verbal tal-udjenza tal-11 ta` Gunju 2013 fejn laqgħet it-talba tar-rikorrent u tal-intimat sabiex il-provi kollha li nstemghu fil-kawza fl-istess ismijiet bin-Nru 650/08 pendenti quddiem din il-Qorti stess ikunu jghoddu kollha kemm huma bhala prova għall-finijiet tal-kawza tal-lum.

Rat l-atti tal-kawza fl-ismijiet *Arkitett Mariello Spiteri vs Registratur tal-Kumpanniji et (Rikors Nru 650/08 JZM)*.

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-ahhar fl-udjenza tas-17 ta` Ottubru 2013.

Rat id-digriet tagħha mogħti fl-istess udjenza fejn halliet il-kawza għas-sentenza.

Rat l-atti l-oħra tal-kawza.

II. Is-sentenza tal-lum fil-kawza fl-ismijiet *Arkitett Mariello Spiteri vs Registratur tal-Kumpanniji et (Rikors Nru 650/08 JZM)*

A skans ta` ripetizzjoni, din il-Qorti, filwaqt illi tagħmel piena riferenza għal kull ma nghad fis-sentenza tagħha tal-lum fil-kawza fl-ismijiet *Arkitett Mariello Spiteri vs Registratur tal-Kumpanniji et (Rikors Nru 650/08 JZM)* tagħmel tagħha, għall-fini tal-kawza tal-lum, l-accertamenti, il-konsiderazzjonijiet u dak li kien hemm deciz, stante li fil-kawza l-oħra, it-talba tar-rikorrent kienet identika għal din tal-lum ;

l-unika differenza bejn iz-zewg procedimenti kien l-ammont tal-penali li r-rikorrent kien interpellat bl-avviz de quo sabiex ihallas billi kien jirrelata ghal perijodi differenti minn dawn tal-kawza l-ohra, u li r-rikorrent ikkontesta bil-procediment tal-lum, kif del resto ghamel fil-procediment l-iehor.

Decide

Ghar-ragunijiet kollha premessi, il-Qorti qeghda taqta` u tiddeciedi hekk :-

Tilqa` l-eccezzjonijiet tal-intimat.

Tillibera lill-kjamati fil-kawza mill-osservanza tal-gudizzju.

Tichad it-talbiet tar-rikorrent.

Jibqa` mpregudikat id-dritt tar-rikorrent li jipproponi kull azzjoni li jidhirlu opportuna kemm kontra l-kumpannija C.S.I General Contracting Limited (C21115) kif ukoll kontra l-kjamati fil-kawza.

Tordna lir-rikorrent sabiex ibati l-ispejjez tieghu.

Tordna lir-rikorrent sabiex ihallas l-ispejjez tal-intimat.

Tordna lill-kjamati fil-kawza sabiex ibatu l-ispejjez taghhom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----